

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4.1 ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้สอดคล้องและสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตของบุคคลในสังคม

ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย การเรียนรู้ของบุคคลจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการเรียนรู้ทุกรูปแบบเกิดขึ้นในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจจึงตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของประชาชนในยุคแห่งข่าวสาร เช่นปัจจุบัน ดังนั้นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจจึงควรจัดกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่นตามความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ โดยประชาชนสามารถกำหนดความต้องการ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลได้ด้วยตนเอง กิจกรรมที่จัดจึงตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล มีกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับเพศ วัย สถานภาพทางอาชีพ เศรษฐกิจและสังคม อย่างแท้จริง

4.2 ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีลักษณะเป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

เนื่องจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแต่ละแห่งได้จัดตั้งอยู่ในชุมชนตามท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศ ดังนั้นการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแต่ละแห่ง จึงต้องมีเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นของตน โดยจัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่มีข้อมูลต่างๆ ของท้องถิ่นนั้น เช่น ข้อมูลพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของพันธุ์ไม้ในชุมชนยังควรเผยแพร่ลงในเว็บไซต์เพื่อให้ประชาชนได้แสวงหาข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวกสบายและรวดเร็ว รวมทั้งเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือด้วย

การบริการของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่มีลักษณะเป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน จึงควรมีบริการความรู้จากสื่อประเภทต่างๆ รวมถึงการเชิญผู้รู้ในชุมชนมาให้ความรู้บรรยาย อภิปราย สัมมนา ตามกำหนดการที่ประกาศไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้สนใจมาเข้าร่วม ตลอดจนได้ร่วมลงมือปฏิบัติจริง และ

ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สนใจด้วยกันเอง และจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีภูมิทัศน์ร่มรื่น มีการปลูกต้นไม้โดยรอบ มีช่องทางเดินสู่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีไม้ดอกไม้ประดับ น้ำพุ และน้ำตกอย่างสวยงาม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่สดชื่นร่มรื่นทั้งภายนอกและภายในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย รวมทั้งมีส่วนของการแสดงนิทรรศการ แสดงข้อมูลเอกลักษณ์ของท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วควรเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาต่อเนื่อง มีการจัดการฝึกอบรมและการสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

4.3 ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีความรื่นรมย์และมีชีวิตชีวา

การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีชีวิตชีวา หมายความว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต้องจัดอย่างสนุกสนาน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ลงมือปฏิบัติและขณะเดียวกันต้องได้รับความรู้ด้วย โดยเป็นการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เป็นสาระบันเทิงอย่างหลากหลาย โดยการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และเนื้อหาในการจัดกิจกรรมต้องใช้เวลาสั้น ๆ ในการทำกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเอง นอกจากนี้ กิจกรรมต้องมีความหลากหลาย เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เช่น การเดินแอโรบิก การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน การเล่นโยคะ การฟังดนตรีในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการทำงานศิลปะ รวมทั้งการชื่นชมกับพันธุ์ไม้และพันธุ์นก เป็นต้น

นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ นับได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีชีวิตชีวา กิจกรรมบางอย่างของชุมชนสามารถนำมาจัดในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจได้อย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ และกิจกรรมวันเด็ก เป็นต้น รวมทั้งการจัดนิทรรศการให้ความรู้ต่างๆ แก่ประชาชน ต้องจัดให้มีความน่าสนใจ ทันสมัยและสอดคล้องกับเอกลักษณ์และสถานการณ์ของชุมชน อีกทั้งแหล่งที่ตั้งของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเองก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจต้องตั้งอยู่ใจกลางชุมชน โดยเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการใช้เวลาว่างแทนการไปซื้อสินค้าหรือไปห้างสรรพสินค้า หรือสถานบันเทิง เท่านั้น

4.4 ควรสนับสนุนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เป็นเครือข่ายแห่งการเรียนรู้

ควรส่งเสริมเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเชื่อมโยงให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ประสานกับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเครือข่ายอื่นที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อขอความร่วมมือทุกด้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น เอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของตน วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น อาทิ การจัดสวนสมุนไพรไทย ตามสภาพของท้องถิ่น หรือพันธุ์ไม้ที่นำมาทำสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของชุมชน รวมทั้งพัฒนาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น

4.5 ควรมีการพัฒนาบุคลากร

ควรมีการพัฒนาหัวหน้าสวนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสวนและบุคลากรในการสนับสนุนการจัดแหล่งการเรียนรู้ ด้วยการจัดการฝึกอบรมเชิงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในฐานะของแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง โดยประสานงานการจัดการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.6 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการนำพันธมิตร หุ่นส่วนในชุมชน เครือข่าย ตลอดจนประชาชนในชุมชน ให้มีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อพัฒนาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้